

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui
p. Viktorui Pranckiečiui

2019 m. kovo 13 d. Nr. 20190313-01

Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir
mokslo komiteto pirmininkui prof.
Eugenijui Jovaišai

Lietuvos Respublikos Seimo Laikinosios
grupės „Už šeimą“ pirmininkui dr.
Rimantui Jonui Dagui

DĖL RENGIMO ŠEIMAI UŽTIKRINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKYKLOSE

Apie šeimos svarbą pastaruoju metu mūsų šalyje daug kalbama: tai ir su šeimos santykių kokybe susijęs vaiko saugumo bei harmoningos raidos klausimai, 2016 m. parengtos Sveikatos ir lytiškumo bei rengimo šeimai programos įgyvendinimo peripetijos, aštriai išskilo neigiamos mūsų šalies demografinės dinamikos problema. Dėl žemo gimstamumo ir emigracijos Lietuva sparčiai sensta, kyla klausimas, kaip ilgai mūsų socialinės paramos sistema atlaikys didėjančią vyresnio amžiaus žmonių proporciją. Demografinė krizė Nacionalinėje saugumo strategijoje yra minima kaip viena iš grėsmių šalies saugumui. Šios problemos gali būti sprendžiamos tik nuosekliai ir apgalvotai investuojant į jaunosios kartos pozityvaus požiūrio į šeimą kaip asmeninės laimės ir visuomenės gerovės šaltinį. Dėl to mes, žemiau pasirašiusios tėvus vienijančios nevyriausybinės organizacijos, krepiamės į Jus ragindami inicijuoti nuoseklią ir išsamią jaunimo rengimo šeimai strategiją Lietuvos mokyklose.

2016 m. Sveikatos ir lytiškumo bei rengimo šeimai programoje (toliau – SLURŠ) šeimos klausimams yra skiriama dėmesio, tačiau „integruotas“ programos dėstymas, kai nėra numatytas nei konkretus laikas, nei dėstymo apimtis, anaipatol neužtikrina šeimos stiprinimo,

kaip jis numatytas Lietuvos Respublikos Šeimos stiprinimo įstatyme.¹ Kaip rodo pastarųjų metų patirtis, SLURŠ įgyvendinime dažnai vyrauja medicinos ar seksologijos žinių pateikimas,² taip pat į mokyklas veržiasi ir apie „lyčių įvairovę“ kalbančios *gender* teorijos šalininkų programos.³ Tačiau kaip rodo skaitlingi moksliniai tyrimai, jaunimo gebėjimą sukurti stabilius ir laimingus šeimos santykius labiausiai įgalina žinios apie sutuoktinių bendravimo psichologiją, meilės gimimo, augimo ir išsaugojimo dėsningumus, skirtingiems šeimos gyvenimo periodams būdingas krizes ir jų įveikimo būdus,⁴ ir, pagaliau, teigiamą didesnio vaikų skaičiaus poveikį santuokos stabilumui ir vaikų psichologinei raidai.⁵ Harmoninga santuoka ir šeima yra ne tik asmeninės sutuoktinių bei vaikų laimės sąlyga, tačiau ir stipraus „socialinio kapitalo“, kuriančio visuomenėje pasitikėjimo ir efektyvaus bendradarbiavimo (tame tarpe ir versle) atmosfera, garantas.⁶

Mūsų didelį skaičių Lietuvos šeimų ir tėvų atstovaujančios organizacijos mano, jog sėkmingo šalies vystymosi užtikrinimui yra būtinas sistemingas moksleivių lavinimas rengimo šeimai srityje, jam skiriant vieną arba du trimestrus kiekvienais mokyklos metais. Kuriant tokią rengimo šeimai programą būtų galima pasiremti įvairiose užsienio šalyse veikiančiais gerosios praktikos pavyzdžiais. Didelę patirtį aptariamoje mokslo srityje sukaupe mūsų organizacijų ekspertai, bendradarbiaudami su visais šeimos vertybes gerbiančiais Lietuvos specialistais, yra pasirengę padėti suburti šeimos rengimo programą kuriančią grupę ir koordinuoti jos

¹ Plg. 2 str: “Šeimos stiprinimas – kryptinga veikla, kuria siekiama sudaryti teisingas, socialines, ekonomines, kultūrinės ir kitas sąlygas, skatinančias asmenis sukurti, puoselėti ir išsaugoti darnią šeimą, kaip pirmą ir prigimtinę bendruomenę bei palankiausių vaikų augimo, vystymosi ir ugdymo aplinką, užtikrinančią Lietuvos valstybės bei tautos gyvybingumą ir istorinį išlikimą.” <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/71039aa2b98511e7967a9645b537eb05?jfwid=-19syzx6keq>

² Plg. Švietimo ir mokslo ministerijos 2018 m. rugsėjo mėn. surengtos konferencijos SLURŠ įgyvendinimo klausimais programą: <https://www.upc.smm.lt/naujienos/sveikata/ugdymas.php>

³ <http://ssc.vdu.lt/208-lytiskumas-ir-seimos-2019>,

http://www.respublika.lt/lt/naujienos/lietuva/kitos_lietuvos_zinios/nekaltos_pamokeles_apie_seimu_ivairove/

⁴ Giblin, P. et al., (1985) Enrichment Outcome Research: A Meta-Analysis of Premarital, Marital, and Family Interventions, *Journal of Marital and Family Therapy* 11: 257-271. Carroll, J. S., Doherty, W. J. (2003) Evaluating the Effectiveness of Premarital Prevention Programs: A Meta-Analytic Review of Outcome Research, *Family Relations* 52, no. 2

⁵ Plg. Statistiniai duomenys apie santuokos stabilumo ir vaikų skaičiaus šeimoje ryšį iš JAV: <https://www.census.gov/prod/2005pubs/p70-97.pdf>

Kai kurie teigiamą stabilios santuokos poveikį vaiko raidai atspindintys tyrimai:

Ringback Weitof, G. et al., (2003) Mortality, Severe Morbidity and Injury in Children Living with Single Parents in Sweden: A Population-based Study, *The Lancet* 361: 289–295.

Santelli, J. S. et al., (2000) The Association of Sexual Behaviors with Socioeconomic Status, Family Structure, and Race/Ethnicity Among U.S. Adolescents, *American Journal of Public Health* 90: 1582–1588.

Pong, S.-L. et al. (2003) Family Policies and Children’s School Achievement in Single-Versus Two-Parent Families, *Journal of Marriage and Family* 65: 681–699.

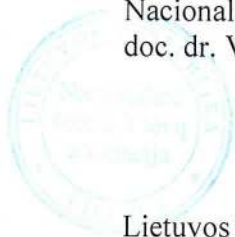
Biblarz, T. J., Gottainer, G., (2002) Family Structure and Children’s Success: A Comparison of Widowed and Divorced Single-Mother Families. *Journal of Marriage and Family* Vol. 62, No. 2: 533-548.

Regnerus, M. (2012) How different are the adult children of parents who have same-sex relationships? Findings from the New Family Structures Study. *Social Science Research*, Volume 41, Issue 4: 752-770. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0049089X12000610>

⁶ Plg. Frances Fukuyama. *The Great Disruption. Human Nature and the Reconstitution of Social Order*. London: Profile Books, 1999, 36 psl.

veiklą. Esame įsitikinę, kad Nacionalinės rengimo šeimai programos sukūrimas būtų istoriškai svarus žingsnis dinamiško mūsų šalies vystymosi, demografinio stabilumo bei saugumo labui.

Nacionalinės šeimų ir tėvų asociacijos pirmininkė
doc. dr. Violeta Vasiliauskienė

A handwritten signature in blue ink, corresponding to the name Violeta Vasiliauskienė.

Lietuvos tėvų forumo pirmininkas
Darius Trečiakauskas

A handwritten signature in blue ink, corresponding to the name Darius Trečiakauskas.